

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానపుటము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్ధం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే,
అనుశాసనపర్వాంతర్గత దానధర్మపర్వణి శ్రాద్ధకల్పే యథాశక్తి,
శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

యుధిష్ఠిర ఉవాచ ।

చాతుర్వర్ణ్యస్య ధర్మాత్మన్ ధర్మాః ప్రోక్తా యథా త్వయా ।

తథైవ మే శ్రాద్ధవిధిం కృత్స్నం ప్రబ్రూహి పార్థివ ॥ ॥1

వైశంపాయన ఉవాచ

యుధిష్ఠిరేనైవముక్తః భీష్మః శాంతనవస్తదా ।

ఇమం శ్రాద్ధవిధిం కృత్స్నం వక్తుం సముపచక్రమే ॥ ॥2॥

భీష్మ ఉవాచ

శృణుస్వావహితో రాజన్ శ్రాద్ధక్రమవిధిం శుభమ్ ।

ధన్యం యశస్యం పుత్రీయం పితృయజ్ఞం పరంతప ॥ ॥3॥

దేవాసురమనుష్యాణాం గంధర్వోరగరక్షసామ్ ।

పిశాచకిన్నరాణాం చ పూజ్యా వై పితరః సదా ॥ ॥4॥

పితౄన్ పూజ్యాదితః పశ్చాత్ దేవతాస్తర్పయంతి వై ।

తస్మాత్ తాన్ సర్వయజ్ఞేన పురుషః పూజయేత్ సదా ॥ ॥5॥

అన్వాహార్యం మహారాజ పితౄణాం శ్రాద్ధముచ్యతే ।

తస్మాద్ విశేషవిధినా విధిః ప్రథమకల్పితః ॥ ॥6॥

సర్వేష్వహాసు ప్రీయంతే కృతే శ్రాద్ధే పితామహాః ।

ప్రవక్ష్యామి తు తే సర్వాన్ తిథ్యాతిథ్యగుణాగుణాన్ ॥ ॥7॥

యేష్వహాసు కృతైః శ్రాద్ధైః యత్ ఫలం ప్రాప్యతేఽనఘ ।

తత్ సర్వం కీర్తయిష్యామి యథావత్ తన్నిబోధ మే ॥ ॥8॥

పితౄనర్చ్య ప్రతిపది ప్రాఘ్నయాత్ సుగృహే స్త్రియః ।

అభిరూపప్రజాయిన్యః దర్శనీయా బహుప్రజాః ॥ ॥9॥

స్త్రీయో ద్వితీయాః జాయంతే తృతీయాయాం తు వాజినః ।
చతుర్థ్యాం క్షుద్రపశవః భవంతి బహవో గృహే ॥ 10॥

పంచమ్యాం బహవః పుత్రా జాయంతే కుర్వతాం నృప ।
కుర్వాణాస్తు నరాః షష్ఠ్యాం భవంతి ద్యుతిభాగినః ॥ 11॥

కృషిభాగీ భవేచ్ఛ్రాద్ధం కుర్వాణః సప్తమీం నృప ।
అష్టమ్యాం తు ప్రకుర్వాణః వాణిజ్యే లాభమాఘ్నుయాత్ ॥ 12॥

నవమ్యాం కుర్వతః శ్రాద్ధం భవత్యేకశఘం బహు ।
వివర్ధంతే తు దశమీం గావః శ్రాద్ధాన్ వికుర్వతః ॥ 13॥

కుప్యభాగీ భవేన్మర్త్యః కుర్వన్నేకాదశీం నృప ।
బ్రహ్మవర్చస్వినః పుత్రాః జాయంతే తస్య వేశ్మని ॥ 14॥

ద్వాదశ్యామీహమానస్య నిత్యమేవ ప్రదృశ్యతే ।
రజతం బహువిత్తం చ సువర్ణం చ మనోరమమ్ ॥ 15॥

జ్ఞాతీనాం తు భవేచ్ఛ్రేష్ఠః కుర్వన్ శ్రాద్ధం త్రయోదశీమ్ ।
అవశ్యం తు యువానోఽస్య ప్రమీయంతే నరా గృహే ॥ 16॥

యుద్ధభాగీ భవేన్మర్త్యః కుర్వన్ శ్రాద్ధం చతుర్దశీమ్ ।
అమావాస్యాం తు నిర్వాపాత్ సర్వకామానవాఘ్నుయాత్ ॥ 17॥

కృష్ణపక్షే దశమ్యాదౌ వర్జయిత్వా చతుర్దశీమ్ ।
శ్రాద్ధకర్మణి తిథ్యస్తు ప్రశస్తా న తథేతరాః ॥ 18॥

యథా చైవాపరః పక్షః పూర్వపక్షాద్ విశిష్యతే ।
తథా శ్రాద్ధస్య పూర్వాహ్లాద్ అపరాహ్లాద్ విశిష్యతే ॥ 19॥

ఇతి శ్రీమన్మహాభారతే అనుశాసనపర్వణి దానధర్మపర్వణి
శ్రాద్ధకల్ప నామకోఽధ్యాయః ॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

కింస్విద్ దత్తం పితృభ్యో వై భవత్యక్షయమీశ్వర ।

కిం హవిశ్చిరరాత్రాయ కిమానంత్యాయ కల్పతే ॥ ॥1॥

భీష్మ ఉవాచ

హవీంషి శ్రాద్ధకల్పే తు యాని శ్రాద్ధవిదో విదుః ।

తాని మే శృణు కామ్యాని ఫలం చైవ యుధిష్ఠిర ॥ ॥2॥

తిలైర్ద్విహియవైర్మాషైః అద్భిర్మూలఫలైస్తథా ।

దత్తేన మాసం ప్రాయంతే శ్రాద్ధేన పితరో నృప ॥ ॥3॥

వర్ణమానతిలం శ్రాద్ధమ్ అక్షయం మనురబ్రవీత్ ।

సర్వేష్వేవ తు భోజ్యేషు తిలాః ప్రాధాన్యతః స్మతాః ॥ ॥4॥

గవ్యేన దత్తం శ్రాద్ధే తు సంవత్సరమిహోచ్యతే ।

యథా గవ్యం తథా యుక్తం పాయసం సర్పిషా సహ ॥ ॥5॥

గాథాశ్చాప్యత్ర గాయంతి పితృగీతా యుధిష్ఠిర ।

సనత్కుమారో భగవాన్ పురా మయ్యభ్యభాషత ॥ ॥6॥

అపి నః స్వకులే జాయాద్ యో నో దద్యాత్తయోదశీమ్ ।

మాఘాసు సర్పిఃసంయుక్తం పాయసం దక్షిణాయనే ॥ ॥7॥

ఆజనే వాపి తౌహీన మఘాస్వేవ యతవ్రతః ।

హస్తిచ్ఛాయాసు విధివత్ కర్ణవ్యజనవీజితమ్ ॥ ॥8॥

విష్టవ్యా బహవః పుత్రా యద్యేకోఽపి గయాం వ్రజేత్ ।

యత్రాసౌ ప్రథితో లోకేష్వక్షయ్యకరణో వటః ॥ ॥9॥

ఆపో మూలం ఫలం మాంసమ్ అన్నం వాపి పితృక్షయే ।

యత్ కించిన్మధుసమ్మిశ్రం తదానంత్యాయ కల్పతే ॥ ॥10॥

ఇతి శ్రీమన్మహాభారతే అనుశాసనపర్వణి దానధర్మపర్వణి

శ్రాద్ధకల్ప నామకోఽధ్యాయః ॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

